

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Sihtasutus NARVA HAIGLA

haigla@narvahaigla.ee

Haigla tn 7

Narva linn

20104, Ida-Viru maakond

Registrikood: 90003217

07.03.2025 nr 11.3-1/25/1401

OTSUS

finantskorrektsiooni tegemise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood 70007340, edaspidi *rakendusüksus*) teeb meetme 21.4.1.3 „Inimkeskse tervishoiu arendamine“ toetuse andmise tingimuste „Integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuste rajamise toetamine“ raames otsuse Sihtasutus Narva Haigla (edaspidi toetuse saaja või hankija) projekti „Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus“ (nr 2021-2027.4.01.23-0004; edaspidi *projekt*) osas.

Rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja ei ole riigihanke viitenumbriga 280764 „Projektijuhtimisteenus“ (edaspidi *hange nr 280764*) läbiviimisel järginud riigihangete seaduses (edaspidi *RHS*) sätestatud nõudeid, mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumistega seotud kulude osas finantskorrektsiooni ning **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 179,65 eurot**.

Otsuse tegemise aluseks on perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS*) § 28, Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 punkt 2, § 35 lg 1, § 36, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ÜM2014*) § 22³ lg 1 punkt 4, terviseministri 20.12.2023 käskkiri nr 177 toetuse andmise tingimused „Integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskuste rajamise toetamine“ (edaspidi *TAT*) punkt 7, samuti projekti raames esitatud kuludokumendid (edaspidi *KD*) ja toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

TAT punkt 7 sätestab, et elluviija peab täitma lisaks TAT-s sätestatud kohustustele ÜM2022 § -s 11 sätestatud kohustusi, mille lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Käesoleval juhul on toetuse saajaks Sihtasutus Narva Haigla, kes on kohaliku omavalitsuse üksuse poolt asutatud sihtasutus ja seega hankija RHS § 5 lg 2 punkti 4 mõistes ning sellest tulenevalt peab toetuse saaja järgima RHS-s sätestatud korda.

1. Toetuse saaja on kehtestanud kvalifitseerimise tingimuse, mis ei ole vastav ja proportsionaalne riigihanke esemega

1.1 Rikkumise asjaolud

Toetuse saaja on viinud läbi avatud hankemenetlusena riigihanke nr 280764 (hanketeade avaldati riigihangete registris 3.06.2024) pakkumuste esitamise tähtajaga 19.06.2024. Menetluse tulemusena sõlmis hankija edukaks tunnistatud pakkujaga Civitta Eesti AS-ga 03.07.2021 projektijuhtimisteenuse hankelepingu (edaspidi *hankeping*) teenuse osutamise maksumusega 77,50 eurot/ tunnihind (KM-ta).

Hankija kehtestas hankes nr 280764 pakkuja tehnilise ja kutsealase pädevuse kontrollimiseks järgmise kvalifitseerimise tingimuse: „*Pakkuja peab olema hankemenetluse algusele eelnud 36 kuu jooksul juhtinud vähemalt 1 RRF (taaste- ja vastupidavusrahastu) rahastusega projekti (projekt ei pea olema käesoleva hankemenetluse alguseks lõppenud). Pakkuja esitab hankepassis nõudele vastavate projektide nimekirja koos rahastusallika, juhtimise perioodi ja klientide kontaktidega. Pakkuja arvestab, et pakkumuse edukaks tunnistamisel peab ta olema valmis esitama ka klientide kinnituskirju lepingute nõuetekohase täitmise kohta.*“

Tehnilise ja kutsealase pädevuse nõuded peavad olema põhjendatud, vastavad ja proportsionaalsed hankepingu esemega ning ei tohi piirata konkurentsi. Kuna käesoleva hankega hangiti administratiivse projektijuhtimise teenust projektidele nr 2021-2027.4.01.23-0004¹ ja nr 2021-2027.2.01.23-1681², mis ei ole RRF rahastusega projektid ja seega hankepingu täitmine ei sõltu eelnevalt RRF rahastusega projekti juhtimise kogemusest, siis ei ole kehtestatud tingimus proportsionaalne hanke esemega ning piirab põhjendamatult konkurentsi.

Arvestades eeltoodut on rakendusüksus seisukohal, et toetuse saaja on rikkunud RHS § 3 punkti 2 ja punkti 3 ning § 98 lõiget 1.

1.2 Toetuse saaja selgitused

Toetuse saaja selgitas 06.09.2024 saadetud kirjas, et senised avaliku sektori samaväärse suurusega investeeringud on tehtud just RRFst ja seeläbi on RRFist rahastatud projekte juhtinul olemas oluline ministeeriumi, toetuse saaja ja rakendusüksuse omavahelises koostöös ellu viidavate projektide juhtimise kogemus. Toetuse saaja leiab, et kuna Narva Haigla on oluline objekt ka ministeeriumi vaatest ning tegemist on ministri käskkirja alusel alguse saanud projektidega, on oluline seesuguse osapoolte paljususes koostöö tegemise kogemus ja arusaam mitme osapoollega projektidest.

20.09.2024 kirjas kinnitas toetuse saaja, et eesmärgiks oli saada pakkuja paljude osapooltega projektide kogemusega, tagades samas pakkujate konkurentsi võimalikkuse.

Toetuse saaja selgitas 01.11.2024 saadetud kirjas, et on tutvunud eelnevalt mitmete välisrahastusega projekti projektijuhtimise hanke tingimustega ning analüüsinud viimastel aastatel Eestis ellu viidud projekte, mille tulemusel leidis, et hankes oleks saanud pakkumisi teha ka ettevõtted, kes olid teinud pakkumisi projektijuhtimise teenusele nt meetmesse 20.5.1.5 KOV jalgratta ja jalgteede investeeringud. See oli ka põhjus, miks haigla ei seadnud sellele nõudele projekti mahu piirangut, mis oleks olnud eelduslikult piirav. Toetuse saaja selgituse kohaselt pidas hankija eelkõige vajalikuks kokkupuudet samade EL finantseerimise põhimõtetega, kus on olulised tulemuspõhisus ning kliimaeesmärkide täitmine. RRF fondi kogemus katab Narvale oma kahe projekti kui terviku elluviimisel olulist toetuskeemi, kus toetus on antud ministri käskkirja alusel ehk vastutus eesmärkide täitmise eest on lisaks tegevuste elluvijale ka ministeeriumil. Toetuse saaja leidis, et kuna haiglal on sellest lähtuvalt vajadus anda tulemuspõhiselt aru just

¹ Projekti rahastatakse Ühtekuuluvusfondis (ÜF) raames.

² Projekti rahastatakse Euroopa Regionaalarengu Fondi raames.

ministeeriumile, siis ÜF meetmete varasem kogemus ei oleks sellist aruandlusskeemi katnud. Kuna dokumente oli alla laetud ca 20 korda, oleks sellekohase nõude piiravaks pidamisel olnud neil võimalus teabevahetuse all esitada küsimusi, mida aga ei tehtud. Toetuse saaja märgib veel, et tulemuspõhine kogemus oli oluline ka seetõttu, et kui vaadata rikkumiste statistikat, siis riigihangetega seotud rikkumiste kõrval on oluliseks rikkumiseks just eesmärkide mittetäitmine. Seega leiab toetuse saaja, et kokkuvõtlikult oli tingimuse eesmärgiks rõhutada võimalikult värsket tulemuspõhise projektijuhtimise kogemust koos erinevate partneritega ja selle kogemus on kõige selgem just RRF meetmete rakendamisel.

Toetuse saaja selgitas veel järgmist: „RRF on oma olemuselt sarnane ÜF-ga, olles ajutine rahastusmehhanism, mis kestab kuni 2026. aastani. Mõlemad mehhanismid keskenduvad ka kliimaeesmärkide saavutamisele. RRFis antakse toetusi vastavalt reformide ja investeeringute tulemustele, järgides konkreetset ajakava ja väljundeid. RRF on selgelt tulemuspõhine, seal jälgitakse kokkulepitud vahetähtaegasid ja eesmärke, mis on samuti käesolevate projektide puhul üliolulised, kuna rakendamine toimub kahes projektis paralleelselt ja peab võimalikult vähe häirima samal ajal haigla igapäevatööd. Olgu siinjuures välja toodud u 1/3 haigla tegevuse kaks korda täies mahus ümberkolimine eri hoonete vahel seab surve alla mõlema projekti tähtsajad ja kasutamise lubade menetluse. ÜF ja ERF on samuti tulemuspõhised, kuid tulemusi jälgitakse eelkõige läbi kulude arvestuse, mis aga hankijat ja ministeeriumi ei pruugi rahuldada.“.

05.12.2024 täpsustas toetuse saaja, et kui üldiselt võivad fondide rakendamisest olla väga erisugused, siis RRF on ainult tulemuspõhise rakendamisega fond, millele samal ajal kehtib ka struktuurivahendite muu loogika. Fondi määramine oli ka pakkujale lihtsaim erinevate rakenduskeemide elluviimise kontrollimise selge viis. Toetuse saaja märkis, et selle osas ei esitanud dokumente alla laadinud ettevõtjad ega ka pakkujad ka ühtegi küsimust. Toetuse saaja leiab, et kui mõni neist huvitatud isikutest oleks pidanud seda mingil moel piiravaks, oleks neil olnud võimalus hanke ajal sellele tähelepanu juhtida, kuna praeguses turusituatsioonis on pakkujate esitatavad küsimused väga tavapärased. Seega leiab toetuse saaja, et keeruline on tõendatult väita, et tingimus oleks olnud piirav, sest vabadus küsimusi küsida ja teha ettepanekuid hanketingimuste muutmiseks on kõikidel potentsiaalsetel pakkujatel. Toetuse saaja märkis veel, et kuna hankes puudusid küsimused ja ettepanekud ega esitatud vaield, siis võimalikud pakkujad jätsid pakkumuse esitamata talle teadmata põhjustel, mitte mõne konkreetse tingimuse tõttu (nt oleks kindlasti kvalifitseerunud ka AS Infragate Eesti või veel mõned pakkujad ühispakkumust tehes). Toetuse saaja leiab, et tegemist ei ole piirava tingimusega, kuna märkas mitme ettevõtte kodulehel olevate tehtud tööde loetelude kontrollimisel, et potentsiaalseid pakkujaid rohkem kui 1.

Rakendusüksuse küsimusele, miks hankija ei lisanud RRF kogemuse nõudele alternatiivselt ka ÜF ja ERDF kogemust, vastas toetuse saaja 30.12.2024, et hankija pidas silmas erinevate projektide juhtimise kogemust ja arvas ekslikult, et väljend RRF katab kõiki nimetatud välisrahastusi.

1.3 Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

RHS § 3 kohaselt on hankija kohustatud järgima riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, sh peab hankija tagama riigihanke läbipaistvuse ja kontrollitavuse ja kohtlema kõiki isikuid võrdselt, mittediskrimineerivalt ning jälgima, et kõik isikutele seatavad piirangud oleks riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. RHS §-s 3 kirjeldatud isikute võrdse kohtlemise põhimõte tähendab seda, et toetuse saaja ei tohi luua ühelegi võimalikule pakkujale soodsamat olukorda.

RHS § 3 punkt 2 kohustab toetuse saajat seadma riigihankes piirangud ja kriteeriumid, mis oleksid riigihanke eesmärgi suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Pakkujate kvalifitseerimise hindamiseks seatud piirang ei ole põhjendatud ja proportsionaalne. Toetuse saaja poolt seatud kriteerium ei ole vastavuses hankelepingu esemega ega ole sellega proportsionaalne, kuna hankelepingu täitmine ei sõltu eelnevalt RRF rahastusega projekti juhtimise kogemusest.

Hankelepingut oleks olnud suuteline täitma ka pakkuja, kellel oleks olnud kogemus ÜF ja ERDF projektide juhtimisel. Eelpool nimetatud täitmise võime tõendamiseks oleks saanud nõuda kergema, vähem piirava tingimuse kaudu.

RHS § 3 punkt 3 sätestab riigihanke korraldamise üldpõhimõttena konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtte. Näiteks on konkurentsi efektiivse ärakasutamise põhimõtte kontekstis keelatud hankijal seada piiranguid, mis tarbetult kitsendavad pakkujate ringi. Konkurentsi soodustamine on üks riigihankeõiguse üldpõhimõtte. Seega tuleb riigihankemenetlus korraldada selliselt, et hankijal on võimalik erinevaid pakkumusi võrrelda ja soodsaim pakkumus välja valida objektiivsete kriteeriumite alusel. Ettevõtjate vahel peab tekkima võistlus hankelepingu saamise pärast, mille tulemusena pakuvad ettevõtjad kaupu ja teenuseid hankijale soodsatel tingimustel.

RHS § 98 lõike 1 kohaselt võib hankija kontrollida pakkuja või taotleja sobivust tegeleda hankelepingu täitmiseks vajaliku kutsetööga ja kehtestada kvalifitseerimise tingimused tema majanduslikule ja finantsseisundile ning tehnilisele ja kutsealasele pädevusele. Kvalifitseerimise tingimused peavad vastama hankelepingu esemeks olevate asjade, teenuste või ehitustööde olemusele, kogusele ja otstarbele ning olema nendega proportsionaalsed.

Vastavalt RHS § 98 lõike 1 teisele lausele loetakse hanketeates kehtestatud kvalifitseerimise tingimus vastavaks ja proportsionaalseks, kui see on kohane ja vajalik. Tingimus on kohane, kui sellele vastavus väljendab pakkuja võimet lepingut nõuetekohaselt täita. Tingimus on vajalik, kui pakkuja võimet hankelepingut täita ei ole võimalik sama veenvalt tõendada kergema tingimuse abil. Rakendusüksuse hinnangul ei ole nimetatud tingimuse seadmine vastav ja proportsionaalne hankelepingu esemega, kuivõrd pakkuja võimet hankelepingut täita oleks saanud tõendada ka kergema tingimuse abil ehk aktsepteerides alternatiivselt ka ÜF ja ERDF kogemust.

Rakendusüksus leiab, et toetuse saaja selgitused on vasturääkivad. Viimases selgituskirjas leiab toetuse saaja, et on ekslikult arvanud, et väljend RRF katab ka ÜF ja ERDF rahastusega projekte. Kuid oma varasemates selgitustes on toetuse saaja selgitanud RRF, ÜF ja ERDF rahastusega projektide osas järgmist: haiglal on vajadus anda tulemuspõhiselt aru just ministeeriumile; ÜF meetmete varasem kogemus ei oleks sellist aruandlusskeemi katnud; RRF on oma olemuselt sarnane ÜF-ga, olles ajutine rahastusmehhanism, mis kestab kuni 2026. aastani; RRF on selgelt tulemuspõhine, seal jälgitakse kokkulepitud vahetähtaegasid ja eesmärgi, mis on samuti käesolevate projektide puhul üliolulised, kuna rakendamine toimub kahes projektis paralleelselt ja peab võimalikult vähe häirima samal ajal haigla igapäevatööd; ÜF ja ERDF on samuti tulemuspõhised, kuid tulemusi jälgitakse eelkõige läbi kulude arvestuse, mis aga hankijat ja ministeeriumi ei pruugi rahuldada. Seega esitatud selgituste põhjal teadis toetuse saaja *RRF, ÜF ja ERDF* finantseerimisega projektide erinevustest.

Asjaolu, et hanke raames ei esitatud vaidlusaluse tingimuse osas küsimusi, ettepanekuid või vaield, ei tähenda, et tingimus on õiguspärane ja ei ole piirav. Käesoleval juhul on hanke raames esitatud vaid üks pakkumus ning hankest huvitatuid koos pakkujaga oli kokku 3 ettevõtet, sh toetuse saaja viidatud AS Infragate Eesti. Hankest huvitatud 2 ettevõtet andsid rakendusüksusele teada, et loobusid pakkumuste esitamisest justnimelt kogemusrõude tõttu, sealjuures viidati ka asjaolule, et vastav määras „Taaste- ja vastupidavuskava elluviimise korraldus ja toetuse andmise üldtingimused“ võeti vastu alles 2021. aasta lõpus ja et RRF projekti juhtimine ei ole olemuslikult erinev teistest EL struktuurifondidest projektide juhtimisega. Seega leiab rakendusüksus, et tegelikult on toetuse saaja tingimuses seatud RRF rahastuse kogemuse nõudmisel eksinud, mistõttu kehtestanud piirava kvalifitseerimistingimuse.

Rakendusüksus selgitab, et hankes pakkujatele seatud tingimused peavad olema vastavad ja proportsionaalsed ning ei tohi takistada hanke esemele vastava töökogemusega ettevõtjatel pakkumuse esitamist. Kuna projektijuhtimise teenust hangiti Euroopa regionaalfondi (ERDF) ja ühtekuuluvusfondist (ÜF) rahastatavate projektide juhtimiseks, siis oleks pakkujate ring võinud

olla laiem, kui hankes oleks seatud hanke esemele vastav kvalifitseerimise tingimus, st hankija oleks aktsepteerinud lisaks RRF projekti juhtimise kogemuse nõudele ka ÜF ja ERDF rahastusega projektide või üldiselt EL rahastusega projektide juhtimise kogemust.

Silmas pidades RHS § 3 üldpõhimõtteid, peab tingimuse sisustamine olema selge, läbipaistev, kontrollitav, asjakohane, põhjendatud ja kooskõlas hanke eesmärgiga. Tingimused ei saa olla meelevaldsed, vaid peavad tulenema sõlmitava hankelepingu esemest ja hankija vajadustest. Hankija poolt hankes osalejatele kehtestatavad nõuded peavad olema riigihanke objekti suhtes proportsionaalsed, asjakohased ja põhjendatud. Seatud kriteerium eelnevalt vähemalt ühe RRF rahastusega projekti läbiviimise kogemuse osas ei ole proportsionaalne ning on piirav teiste potentsiaalsete pakkujate suhtes, kelle kvalifikatsioon võinuks samuti olla riigihanke eesmärgile vastav.

Tulenevalt eeltoodust on rakendusüksus seisukohal, et toetuse saaja ei ole järginud RHS § 98 lõikest 1 tulenevat tingimust ja RHS § 3 punktist 2 ja punktist 3 tulenevaid üldpõhimõtteid ning on seega rikkunud talle pandud kohustust järgida riigihangete seadust.

1.4 Rikkumisele kohaldatav finantskorrektsioonimäär 10%

ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

ÜM2022 § 35 lg 1 sätestab, kui finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine on toonud kaasa rahalise mõju, vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10, 25, 50, 75 või 100 protsenti tegevusele eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud juhul, kui ÜM2022 on sätestatud teisiti.

ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 § 21 lõiget 1¹ ja §-e 22–22⁸.

Otsuse punktis 1.1 käsitletud RHS-i rikkumise osas esinevad ÜM2014 § 22³ lg 1 punktis 4 nimetatud asjaolud, mille kohaselt kohaldatakse hankelepingu väärtusele 10-protsendilist finantskorrektsiooni määra, kui pakkuja kvalifitseerimiseks seatud kriteerium või tingimus on seotud hankelepingu esemega, kuid ei ole sellega proportsionaalne. Sama paragrahvi lõike 2 punkti 1 alusel, kui mitu ettevõtet vastasid kvalifitseerimistingimustele, kui piirav tingimus esines kvalifitseerimistingimustes, kohaldatakse nimetatud olukordade puhul viieprotsendilist finantskorrektsiooni määra. Eeltoodud sätet kõnealuse juhtumi puhul pole võimalik rakendada, sest pakumuse esitas ainult 1 ettevõtte. Seega üldjuhul kohaldub otsuse punktis 1.1. kirjeldatud rikkumise koosseisule vastavale rikkumisele 10%-iline finantskorrektsioon.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060³ (edaspidi ühissätete määrus) artikli 103 lõike 1 koosmõjus ühissätete määruse selgituste punktiga 70 tuleb rakendusüksusel finantskorrektsiooni määra üle otsustamisel muu hulgas arvestada proportsionaalsuse põhimõttega, mistõttu ei saa rakendusüksus rikkumisele kohaldada automaatselt ÜM2014-s vastavale rikkumise koosseisule ettenähtud konkreetset finantskorrektsiooni määra ilma, et oleks eelnevalt analüüsinud, kas antud rikkumisel esineb võrreldes ÜM2014s kirjeldatud rikkumise koosseisuga selliseid erisusi, mille puhul oleks põhjendatud üldisest ettenähtud finantskorrektsiooni määrast väiksema finantskorrektsiooni kohaldamine.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24. juuni 2021, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid.

ÜM2014 § 21 lg 1¹ punkt 4 sätestab, kui §-des 22–22⁷ nimetatud rikkumise puhul esineb rikkumist kergendav asjaolu ning rikkumise finantsmõju Euroopa Liidu eelarvele saab pidada vähetõenäoliseks, kuid see ei ole välistatud, võib ettenähtud 10-protsendilisele finantskorrektsiooni määrale erandina kohaldada 5- või 2-protsendilist määra. Seega peab rakendusüksus eelkõige hindama, kas antud juhul esinevad sellised rikkumist kergendavad ja finantsmõju vähendavad asjaolud, mille puhul oleks 10%-line finantskorrektsiooni määr selgelt ebaproportsionaalne ning võimalik oleks kohaldada 5% või 2%.

Olukorras, kus ÜM2014 § 21 lg 1¹ punktis 4 toodud finantskorrektsiooni määrad ei ole proportsionaalsed, peab rakendusüksus tulenevalt proportsionaalsuse põhimõttest täiendavalt hindama ka seda, kas esinevad sellised erandlikud asjaolud, mille tõttu võiks lugeda proportsionaalseks ka mõnda muud 10%-st madalamat finantskorrektsiooni määra.

Rakendusüksus on hinnanud käesoleva rikkumise asjaolusid üksikasjalikult ning on seisukohal, et ei esine selliseid asjaolusid, mis eristaksid käesolevat rikkumist ÜM2014 § 22³ lg 1 punktis 4 kirjeldatud samalaadsest rikkumisest, mistõttu ei kohaldu ÜM2014 § 21 lg 1¹ punktis 4 toodud määrad ega muud 10%-st madalamad finantskorrektsiooni määrad. Hankes nr 280764 esitati ainult üks pakkumus. Tulenevalt hanke juurde registreerunud 2 ettevõtte selgitustest oli tingimuses nõutud vähemalt ühe RRF rahastusega projekti juhtimise kogemuse nõue põhjuseks, miks nad antud hankele pakkumust ei esitanud. Kuivõrd hanketingimused on kõikidele huvilistele avatud ilma hanke juurde registreerumata, siis ei ole välistatud, et lisaks hankest huvitatud kahele isikule võis veel mõni huvitatud isik vaidlusaluse kvalifitseerimistingimuse tõttu jätta hankes osalemata ja ennast hanke juurde registreerimata.

Rikkumise raskust ja olulisust hinnates on proportsionaalne rakendada 10-protsendilist finantskorrektsiooni määra. Käesoleval juhul võis mõni hankelepingu täitmisest huvitatud isik loobuda hankes osalemisest kvalifitseerimistingimustes sätestatud nõude tõttu. Seega ei ole teada, milline oleks võinud olla pakkujate ring, sh edukas pakkuja ning tema pakkumuse maksumus ja hankelepingu hind, kui toetuse saaja oleks riigihanke alusdokumentides võimaldanud pakkumust esitada ka pakkujatel, kellel oli lisaks RRF projekti juhtimise kogemusele olemas kogemus ka ÜF ja ERDF rahastusega projektide või üldiselt EL rahastusega projektide juhtimise osas. See omakorda tähendab, et esineb põhjendatud oht, et antud kvalifitseerimistingimus tõi kaasa rahalise mõju, sest hankelepingu oleks võinud sõlmida teise pakkujaga ja/või teise maksumusega pakkumuse alusel.

Eeltoodust tulenevalt ei esine rakendusüksuse hinnangul selliseid erandlikke ja kaalukaid asjaolusid, et otsuse punktis 1.1 kirjeldatud rikkumise osas saaks rakendada ÜM2014 § 22³ lg 1 punktis 4 ettenähtud finantskorrektsiooni määrast madalamat määra, **mistõttu kohaldab rakendusüksus rikkumisega seotud hankelepingule 10%-list finantskorrektsiooni määra.**

Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodud põhimõtteid toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C 406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

1.5 Hanke nr 280764 kuludele rakendatav finantskorrektsiooni summa ja projekti eelarve vähendamine

Hanke nr 280764 raames tekkinud kuludid on esialgselt kajastatud projekti tegevuse 5. „Projekti administreerimine“ raames esitatud kokku abikõlblikus summas 1796,45 eurot (KD nr 3; sh

käibemaks). Seoses rikkumise tuvastamisega võttis toetuse saaja hankega nr 280764 seotud kulu välja ning otsustas hetkel jätta rikkumisega seotud kulud esitamata.

Juhul kui toetuse saaja esitab hiljem hüvitamiseks hankega nr 280764 seotud kulusid, siis lähtudes otsuse punktist 1.3 ning ÜM2014 § 22³ lg 1 punktis 4 loeb rakendusüksus hankega seotud kuludest 10% mitteabikõlblikuks.

ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse finantskorrektsiooni otsuse tegemisel toetust ning omafinantseeringut vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile. ÜM2022 § 37 lõike 4 alusel vähendab rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse alusel toetuse andmise tingimuste käskkirjaga kinnitatud abikõlblike kulude eelarvet.

2. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Tulenevalt ÜSS § 13 lg 2 punktist 3 annab rakendusüksus enne finantskorrektsiooni otsuse tegemist võimaluse toetuse saajal esitada oma seisukohad. Rakendusüksus edastas 04.02.2025 toetuse saajale finantskorrektsiooni otsuse eelnõu, paludes esitada omapoolne seisukoht antud otsuse kohta hiljemalt 18.02.2025. Toetuse saaja teavitas vastuskirjaga rakendusüksust, et tal täiendavaid kommentaare ei ole ja nad eemaldavad otsuse eelnõus nimetatud hankega seotud kuluread e-toetusest ning neid hetkel maksmisele ei saada.

3. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. lugeda projekti „Narva integreeritud heaoluteenuste arendamise ja osutamise keskus“ raames mitteabikõlblikuks 10% riigihankega nr 280764 seotud abikõlblikest kuludest;
2. vähendada järgnevates kuludokumentides käesoleva otsuse punkti 1 alusel hüvitamiseks esitatud hankega nr 280764 seotud kulusid 10% võrra, millele vastavalt väheneb ka projekti eelarve.

Otsuse peale on õigus esitada ÜSS § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75 kohaselt vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saada.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams

toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Liivika Pöder
663 2025
Liivika.Poder@rtk.ee